

2 CENTESIMI

Predstava za Monarhiju
činada 1 K za 3 tjednika.
Pojavljen 1 vij. 2 par.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un esemplare
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchie vierjährig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

Izazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 uga prije podne.

Ecco ogni giorno eccezionale le domeniche e festività alle 11 ant.

Erscheint täglich außer am Sonn- und
Festtagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za upozorenja obavještenje u
„Malom opšteliku“ plaća se
za svaku riječ 2 par.
Na najmanju pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avviso
ad „Notiziario d'Affari“
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.

Jedes Wort im „Kleinsem
Ausgabe“ kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

OMNIBUS

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr. PULA — Via Giulia br. 1.

Veliki sokolski ples.

„Prvi Istarski Sokol“ u Puli priređuje u subotu, dne 8. febrara 1908. u velikoj svojoj dvorani u „Narodnom Domu“

veliki sokolski ples.

Svirat će glazba c. i kr. pješačke pukovnije Fr. Succovaty, br. 87.

Početak u 8 i po sati u večer.

Ulažnina za članove 1 K po osobi, obitelj 3 K; za nečlanove po osobi 2 K, obitelj 6 K.

Pristup imaju samo pozvanići.

Tko slučajno nije primio pozivku a želi bi doći na ples, neka se obrati na gosp. L. Križ-a (pisarna corte Forbeseri) ili kod gosp. J. Stihović-a (Narodni Dom, I. kat desno).

VIESTI.

Mjestne.

Veliki sokolski ples.

U čišćim smo velikog dana. Sutra i ništa dalje čeka nas „narodna vojska“ sa svojim kapetanom »bratom« L. Križem u „Narodnom Domu“. Tko da ostane kod kuće? Svi dakle kolikogod nas je hrvatski i slovenski majka rodila, svih pohrimo veselo na sutrašnji ples, da se optužimo na okupu, da se još bolje upoznamo, da vidimo kako raspolazimo se same moralnom već i fizičnom silom koja više puta dobro dodje jer više puta imademo posla s protivnicima divljacima koji se razboru ne dadu dovesti.

Tko još nema poziva neka se odmah pozuri da ga dobavi.

Upozorujem se cijene gospodje i gospodice, da će biti i količini, koje će se moći dobiti iste većeri na blagajni uz vremena umjerenu cijenu.

Neka končano svih i svakog uzmne do znanja, da će ples početi točno u 8.30 s. m. večer, te se neće niti minuta više čekati, kako je to žalbože dosele uvek slab običaj bio.

Občinski izbori potvrđeni.

Glasoviti su občinski u Puli potvrđeni u IL-i. III. tisuća a u L. tisuću vršit će se ponovni izbor.

Mjesta „Polar Tagblatt“ piše silno ogrešeno i estra o vladinoj odluci. Nauživo ju bezprimjernom u političkoj povijesti, dokazuju brojevinam, kako vlada pretežira iridentističku manjinu u Puli i zavrsuje: Zbilja se mora svakog facutenti tegu, da i nadajući tjeri austrijsku politiku. Dakle natrag u Venerin hrani neobuzdanje i slovenske politike. Iako nam se još kada oglasi sirenski glas državnih trublja, sa višim časom: Gadi nam se taj slatki ples!

O tom skrajnom nezakonitom postupku bećke Vlade još ćemo progovoriti, te će ti narode, vještije i pozvanje pero javiti potanko o cijelom poslu. Takvu vladu koja sama sebi u lice pljuva nema na svetu. Starij je da smo u Austriji!

Narodni darovi.

Za Družbu sv. Ćirila i Metoda primili smo:

Gosp. Miroslav Žunić zabroj je na domaćem plesu kod Gabriana K 1:20. Živio!

Pozor radnicima.

U nedjelju od 10^{1/2}—12^{1/2}, uplađivat će se u Narodnom Domu članarinu „Narod. radničke organizacije“.

Tko nije platio neka učini svoju dužnost po mogućnosti nadje novih članova.

Narodne globe.

Jer zaprijeti ići na Družbin ples platiće u ime „narodne globe“ za Družbu sv. Ć. i M. veče. g. Vjekoslav Višković stupnji i g. Antun Zuccon učitelj, obe u Alturi, svaki po 2 krune.

A gdje ste vi ostali koji niste još učinili svoju dužnost? Dođi će ovih pred vratu a onda će ponarasti troškovi.

„Narodna Prosvjeta“.

Izašao je svježak 2., godine III. dobro poznatog i veoma rasirenog ovog mjesedišnika za školstvo, književnost i prosvjetu. Škoda je da se osobito gospoda učitelji na istoga ne predbroje, godišnja mu je cijena K 5 a vrijednost kud i kamo veća.

Razne.

Otvorene porotničke zasjedanja u Rovinju. Redovito otvorene porotničke zasjedanja kod okružnog suda u Rovinju uslijedile su dne 9. marta o.g. Predsjedati će porotnim razpravama predsjednik okružnog suda g. Fran Dukic i njegovu zamjenika gg. Harabaglia i Devescovi, sa vjetnjem gg. Harabaglia i Devescovi, na vjetnjem ovog sudista.

Pjev. i tamb. društvo „Istarska Villa“ u Kastvu obdržavati će u sruštu, dne 12. veljače u 8 sati na večer u dvorani gosp. Franje Rubete Bozine avujoći glavnu godišnju skupštinsku. Budući se spremaće radikalne promjene u odboru, to se ne moljevaljaju svi izjavljujući i podupirajući članovi, kao i ostali rođoljubi, da pristupe umogovljenoj u koj skupštini, te tako pripremno, da se tom društvcu podade nevi, suaučan, djeletvoran život.

Odbor.

Mađ. Lošinj.

Temeščici čuvavata poštenomislećeg hrvatskog ovog putca stavljam vratre na srde odnosnim parobrodarskim društvima, da nove agencije: „Dalmatiae“, „Duhovnjačko parobrodarsko društvo“ izvole ovdje poslati table barem dvojezidne t. j. prvim nadpisom hrvatskim pak talijanskim.

Ne nakazam riječi a da ne počuđimo postupanje agencije „Dalmatiae“ u kojoj su izloženi oglasi svih samo sa talijanskim jezikom, kao i isti itinerari samo talijanski. Što je opl. „plovibeniom redom“ u hrvatskom jeziku niti spomena. Za takvu je zadiku hrvatsko pučanstvo Lošinja ogrešeno, pošto ovdje vladaju iste a skoro i bolje okoljsame narodnosti, kao u Žadru gdje

se „Narodni List“ pravom u ovom pogledu tuti.

Prijećujem još da se u agenciji „Dalmatiae“ i „Lloyd“ osobito za vreme boravka parobroda u luci, nalazi u uredu same osoba, koja podpuno ignorira hrvatski jezik, koji je nužno potreban za to potrebu Dalmacije.

Čuje se, da će Lloyd u Dalmaciji promjeniti table iz talijanskog na hrvatski i talijanski jezik, pak je prepričuti da to uđini i u Malom Lošinju; nu na svaki način to mora učiniti parobrod. društvo „Dalmatiae“.

Na stvar će se još povrnuti.

Trst.

Ponosom gledamo u grad Trst, u tamnište Slovence kako se žilav drže proti tudijanskoj navalji i kako njihova sloga dobro uspijeva.

Ujedljivo je to i poučno za nas svih. U Trstu imade dobar dio slovenskih (i hrvatskih) trgovaca u jestvinama

Do sada je u zadruži trgovaca vladao službeni talijanski jezik, nu otkuda su se počeli naći u Trstu probudjivati stali su zahajevati da se postupa ravnopravno i sa slovenskim jezikom.

Dne 4. t. mj. obdržavali su zadružni svoju skupštinu. Došlo ih 114. polovica jedinica a polovica drugih. Kad je g. H. Škrli postavio predlog da se najprije mora rasprijevati o jezikovnom pitanju te istoga rješiti na temelju ravnopravnosti, nastala je prava borba u talijanštu. Tu se je, vikalno, posvalo, nipošto naprijedne piske na Slovence, nu i Slovenci nisu mirovali te je došlo i do ozbiljnog sukoba. Kad predsjedničkih stola pošteno su se potukli te je „marsikateri“ talijanski očito poštenju slovensku pest. Napokom je vlad. zastupnik raspustio skupštinu a slovenski su trgovci imali zatim pogovor u restauraciji „Balkan“ te su tvrdno odlučili načiniti borbu do podpune pobjede pa putko kud puklo.

Portugal.

Danas ćemo napisati par riječi o toj zemlji toliko prokušanoj od svakovrtnih nevolja.

Portugal leži na zapadnoj strani pirenejskog poluotoka. Većinom je krševita zemlja, imade pričinio rieka i bogatih izvora sumporne vode. Imade mnogo šuma, podneblje je blago. Pučanstvo iznada je otocima (Azori i Madeira) po prilici 6 milijuna stanovnika. Govori se jednim jezikom, portugalskim latinskom porietku. Stanovništvo je većinom umjereno i pobožno. Oskudjeva sitno nu vinom i blagom obiluje. — Portugalska kao posebna država obstojeći od 1094. god., dake 812 godina. Do onda dijela je sudbini Španjolske. Taj su poluotok osvojili u svoje vremene rimljani, a godine 219. u vremenu seljenja naroda, osvojili su ga Visigoti, pod čiju je vlast bio do god. 711. kad su Arapi pod vodstvom Tarika u boju Xeres de la Fronte sjajno pobijedili Visigote i zagospodavali otokom. Borba urođenika s Arapima trajala je neprekidno, te su se malo po malo stvorile dve državice na poluotoku i to kraljevstva Kaštijele i Aragona. God. 1094. kralj Alfons Kaštijenski darovao je grofu Hinku Burgandskomu

dio Kaštijele najme Portugal. A Hinkovom sinu Alfonsu I. nasmijala se je sreća te je posao nezavisnim kraljem portugalskog, koju je kasnije znatno povećao. Godine 1147. osvojio je Lisbonu do onda u arapskim rukama. Ova je loza vladala do g. 1383. Ferdinand I. je bio posljednji iz ove loze. Drugu dinastiju osniva Josip I., te izumire 1580. sa Enrikom. Onda dolaze Španjolci, a god. 1645. Josip IV. osniva kuću Braganza, koja i danas vlast.

Za vremje otkrića Portugalska je doživjela vrhunac svoje slave.

Portugizi su održivali nepoznate do tada zapadne obale Afrike. Mnogo se je to zanimalo knez Hinku sin kralja Ivana koji je oko 1420. osnovao prvu pomorsku školu.

U avgustu 1486. odputovao je Bartolomej Diaz te je nakon dugog putovanja odbratio rt dobre nade (Capo di buona speranza).

Portugizi su zatim proslidili put istoka i došli do istočnih Indija.

Za vremje cara Napoleona složile se bile Portugalska, Španjolska i Engleska proti njemu, u godine 1793. došlo je do strašne bitke u kojoj su Portugizi hamepotučeni. Od te je godine počela država vidljivo propadati. Još prije, od skoro 200 godina natrag padala je moć Portugalske uslijed velike i silne konkurenčije u pomorskim putovanjima, a do laskom Francuza u zemlju kubne one godine zemlja je sasma propala, uništio i ono nešto obira, kolonija je skoro nestala. Osim toga u ovo su zadnje vremena poplavili zemlji apotoli krivih nauka kojima je zadužja svrha sve rušiti, mjesto da zdravim radom sve poprave. Moguće sada pod novim kraljem i novom vladom da ide stogod na bolje, što svaki poštenu misleći od srca zeli.

„Staroslavenska akademija“ u Krku javlja da imade u zalihi slijedeće publikacije:

1. Zivotopis Dragutina kan. Parića K — 60; 2. Recensio erot. glag. fragmenti Verbenicensis od J. Vajs. K 1:60; 3. Toni Misae od J. Vajs. K — 60; 4. Djelovi pjevane misne, starosi. u hor. i figur. medijama od J. Vajs. K 1:—; 5. Liber Job (glag.) od J. Vajs. K 1:—; 6. Liber Ruth (glag.) od J. Vajs. K 1:—; 7. Liber Ecclesiasticus (glag.) od J. Vajs. K 1:—; 8. Memoria liturgiae slavicae in dioec. Auxerensis od J. Vajs. K 1:—; 9. Ugočavanje k misē — in folio K — 30; 10. Ugočavanje k misē — knjižica s 32. vremena K — 40; 11. Sacrum convivium (glag.) K — 40; 12. Tri mise glag. u holarnom pjevanju K — 20.

Knjizice br. 1—8 jesu broširane. Članovi „Staroslavenske akademije“ dobivaju ih uz pol. cijene. Svaku narudžbu valja dodataj još poštiranu.

Još imade akademija u zalihi nekoliko komada „Rječnika hrv. talijanskog“ od Parića te ga prodaje broširano za pet kruna i poštiranu.

Ovih dana razaslat će se samo onim članovima, koji su platili za g. 1906. ljetotroško krasno izdanje glagoljiskih vedenja, predređeno latinsicom od Josipa Vajs, uvezeno oko 600 stranica.

Veliki sokolski ples biti će u subotu 8. veljače o.g.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

La condanna del „Giornaletto“ e del suo redattore responsabile.

Addì 24 novembre dell'anno scorso, a tarda sera, venne barbaramente lapidato il disgraziato Sviligoj sulla strada maestra che da Pola mette a Gellesano e precisamente in prossimità di quest'ultima. I giornali si occupavano diffusamente del misfatto. Tosto sorse in tutti la certezza, che nessun altro poteva commettere il vile delitto che gente di Gellesano.

In compagnia dello Sviligoj si trovavano in quella sera critici Maria Merglić e Paolo Jelović, i quali assieme al defunto facevano a piedi la strada Dignano-Pola. Assaliti dai Gellesanesi la Merglić ed il Jelović fuggirono chi da una parte chi dall'altra, mentre lo Sviligoj non presentando nulla di male si mise a parlamentare coi Gellesanesi. Questi non gli concessero perdono, ma lo lapidarono come si lapida una serpe. Visto che il misfatto era vile ed ignominioso per il motivo che spise i suoi esecutori a compirlo, «Il Giornaletto» si diede a tutto vapore a mascherarlo da lati possibili.

Facendo un tanto, «Il Giornaletto» del 26 novembre tentò di farlo passare per dramma passionale e nel far un tanto trattò la Maria Merglić (o come lui la chiamava: Metziger) da donna abietta e dedita alla vita scostumata ed alla prostituzione. Essoci volle far credere che il Jelović assieme alla Merglić avrebbero massacrato lo Sviligoj, che riesciva loro d'inciampare nei loro calori amorosi, per torselo dai piedi.

Ecco le parole del «Giornaletto»:

... che i tre, cioè l'assassino, la Metziger (leggi: Merglić — n. d. r.) e lo Jelović, avevano perduto a Dignano il treno per deliberato proposito, perché sembra che la Metziger fosse una fiamma al cui calore ambidue desideravano di riscaldarsi durante la passeggiata fino a Pola*.

Va da annotarsi che la Merglić è donna in età, maritata e madre di diversi figli e che il suo esteriore è tutt'altro che provocante.

A mezzo dello studio dell'avv. dott. Laginja la Merglić denunciò il redattore responsabile del «Giornaletto», il tipografo Emanuele Godas fu Francesco per contravvenzione commessa da lui col' aver egli permesso la pubblicazione delle parole sopraccitate nell'articolo: «L'omicidio di iernotte al Montegrande».

Al primo dibattimento tenutosi addì 13 gennaio al Giudizio distrettuale di Rovigno, quale loro competente in affari di stampa, il procuratore dell'imputato dichiarò che il redattore responsabile del «Giornaletto», Emanuele Godas, concepì e scrisse da solo l'articolo, di cui fanno parte le parole incriminate e che quindi la causa va giudicata dalle Assisi e non dal Giudizio adito, il quale è incompetente.

La mossa è chiara: si volle sfuggire alla responsabilità ed alla condanna.

Il procuratore della querelante negò nel Godas la capacità di concepire e scrivere articoli di tal fatto quale si è quello di cui fanno parte le parole incriminate. In suffragio di questa sua negazione pro-

pose ed il giudice accolse la prova mediante la testimonianza di tutti i redattori e collaboratori del «Giornaletto», informazione presso la competente autorità di polizia nonché l'esame dell'imputato stesso da diffidarsi a comparire in persona al prossimo dibattimento.

Questo dibattimento ebbe luogo ieri. Dalle prove assunte e dalle altre emergenze processuali il giudice si convinse della colpevolezza di Emanuele Godas, quale redattore responsabile del «Giornaletto», e lo condannò alla multa di cinquanta corone commutabile in caso d'insolenzire in cinque giorni di arresto ed alla rifusione delle spese processuali nell'importo di corone 91.82.

Il Godas insinuò ricorso.

Il primo dibattimento si svolse nel consesso del segret. giud. dott. Babuder che nel dibattimento di ieri venne sostituito dal segret. giud. Colombis.

Così si dovrebbe procedere sempre contro i ladri dell'altrui onore ed estima-zione.

La Merglić era patrocinata dal cand. d'avv. Scaler ed il Godas dal cand. d'avv. Galante dello studio degli avvocati Bartoli e Depiera.

Varie.

Lussinpiccolo.

Un po' in ritardo venni a sapere d'un gentile atto commesso tempo fa dalla guardia di polizia Sistić, ma merita lo stesso di venire pubblicata.

Dunque questo tale Sistić, tutore della pace e dell'ordine a Lussino, tempo fa si sentì rimescolare tutto il suo italiano animo quando vide nei pressi del teatro Bonetti un.... fanciullo di 9 anni d'una nostra famiglia. Il Sistić ebbe ad esprimersi in quell'accasione: «cosa ti fa qua se'avo, va' in cittaonica».

Quanto sia vile il procedere d'una guardia che se la prende con simili parole con fanciulli di 9 anni, si comprende di leggieri da ogni persona pulita.

Del resto diremo al Sistić che ne noi i nostri bambini siamo sc'avi ma uomini liberi che non hanno rinnegato il loro slavo-croato essere nazionale, e se di sc'avi si vuole parlare li troveremo forse fra qualcuno che colla «makarunka» sotto gli olivi attendeva che il «makarunka» loro porti il pranzo oppure fra i ladri dell'olio, sapone, vestimenta e altro dalla casa Favetti.

Al buon intenditore poche parole e un'altra volta la lingua fra i denti.

Sram vas' budi svih poprdilov skupa!

I barbari.

Fra tutti i partiti nel mondo civile uno solo cioè il partito socialista non solo non si mosse dinanzi l'esecrando delitto commesso a Lisbona, ma anzi se ne compiacque.

Fra tutte le nazioni in Europa una sola, cioè la magiara, non disapprovò il regicidio e i suoi deputati, cogli' indipendenti a capo, minacciaron di approvarlo se il ministro presidente ne facesse un solo cenno al parlamento.

E gli uni e gli altri accampano la scusa della violata costituzione da parte del re Carlo, e appunto sono essi che col terrore s'impongono agli altri, che colla forza brutale vorrebbero far trionfare le loro malsane idee.

Per i magiari e per i socialisti bastano

le parole, basta la retorica rivestita di pieta morbosa ed infingarda.

In un ai socialisti sono gli anarchici che approvano il delitto, che godono del sangue sparso, ma noi non ne facciamo differenza alcuna, essendo in fine dei conti tutti una famiglia di turpitudini del popolo...

*Pastor i izdavač: Tiskara LAGINJA i dr.
Odgovorni urednik: J. Kuk*

N. 236.

Avviso di concorso.

Col presente viene aperto il concorso al posto di segretario-cassiere del Comune locale di Canfanaro.

Al posto medesimo va congiunto l'annuo emolumento di cor. 1600 e l'alloggio in natura nonché le rimunerazioni da liquidarsi annualmente per le gestioni dei fondi scolastico e confraternale.

Il posto per il momento è provvisorio, diverrà stabile a norma della legge provinciale del 12 agosto 1907 sugli impiegati comunali.

Alle istanze da prodursi alla Podestaria di Canfanaro fino tutto 29 febbraio 1908 saranno di allegarsi i documenti comprovanti: l'età del concorrente, la pertinenza, gli studi percorsi, i servizi prestati nonché la perfetta conoscenza della lingua italiana e della croata.

*Dalla Podestaria di Canfanaro
li 2 febbraio 1908.*

*Il Podestà:
Giovanni Basilisco.*

○ ○ JEFTINO I BRZO. ○ ○

CEDULJICE

sv. ispojved i pričest

izradjeve

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

Via Giulia, I.

○ ○ JEFTINO I BRZO. ○ ○

Mali oglasnici.

Piccolo notiziario.

IZUČEN MESARSKI POMOĆNIK traži službu u mjestu a i vani po Istri, Dalmaciji, Trstu, Ricci itd. Ponude uprednju-ti lista.

88

VENDESI casa in città a buone condizioni. Rivolgersi all'«Omnibus». 89

VENDESI un carretto a 2 ruote. Rivolgersi all'«Omnibus». 90

MLADA djevojka za nastojati diecu traži se odmah. Via Dignano br. 8, III. kat. 91

PRODAJE SE u tiskari Laginja i dr. via Giulia i stare novine po 8 novčića kilogram. 86

VENDESI acquavite di vinacce, di suni, di ginepro, vini delle migliori qualità domestiche, liquori in specie la specialità «liquore di marasca» presso Andrea Bastianich negoziante con distilleria e cave di cemento Albona. 78

VENDESI nella tipografia Laginja e comp. via Giulia i vecchi giornali a 8 novčića kilogramma. 86 a

KOJI PRODAJE i kupuje rabljeno po-kućstvo neka se obrati F. Barbalic u gau-lice Sissano-Diana. 74 a

TAPETAR Enrico Agolanti u ulici Sis-sano 8 prima svakovrste naruke koje točno izvršuje u njegovoj radionici i u stanu. Cene unijerene. 73 a

CHI VENDE e compra mobili usati si rivolga a F. Barbalic Via Sissano angolo Via Diana. 74

TAPPEZZIERE con proprio lavoratorio di Enrico Agolanti in Via Sissano N. 8. Assume ogni lavoro che eseguisce pun-tualmente nel suo lavoratorio e a richie-sta a domicilio. Prezzi miti. 73

Pučkim školama i konsumnim društvinama preporuča se osobito naša «Narodna Papirnica» za nabavu raznih školskih teka i risanaka pa kao pličice i in-e školske potreboće, te sve knjige i tiskani-cke potrebe za konsumna društva. Pre-prodavačima znatan popust. 52 a

Trgovelma i raznim gospodarskim društvinama na znanje: U našoj Narodnoj Tiskari Laginja i drug. mogu se dobiti razne trgovske i zapisničke knjige uz jeftinu cenu. 52 a

DRUŽBINE OLOVKE

dobivaju se u tiskari

LAGINJA i dr. - PULA

VIA GIULIA, I.

○ ISTARSKA POSUJILNICA u PULI ○

Prima zadružare, koji uplaćuju zadružnih diošva jedan ili više po kruna so.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan to plade od istoga 4%.

često bes ikavog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose od rogo K bez predhodnog odzasa, a iznose od rogo K ako se nije kod uloženja angašto ustanovio redni manji rek sa odzak, sa odzak od 2 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i zadružnicu na garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—10 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdanu

caim južnja i avgusta mjeseca od 9—10 sati prije podne.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vila Carrera vlastita

kuda (Narodni Dom) prvi pod domom, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.